

Payızla qışın qarşılılaşması...

İndi təbiətin bar-bərəkət fəsləri olan payızdı. Necə deyərlər, əkdiyimizi, bəcərdiyimizi, yeni bari-bərəkəti toplayıb qışın qapısına gəldiyimiz məqamdı. Saylı günlərdən sonra qış qapısını açacaq üzümüzə. Elə ona görə də payızla qışın bir-biri ilə dərtışması, bir-biri ilə anlaşması, necə deyərlər, dil tapmaq istəyi indi özünü da-ha çox bürüzə verir. Payız onu əvəz edəcək qışa canında olan odu, qış isə ona qarı, əvgunu, şaxtanı erməğan edir.

Bu son dərəcə qəribə, həm də təzadlı "paylaşılma" adamda qəribə nostalji duyular yaradır. Ömrün payızı ilə qışını düşünürsən. Ağlından, içindən bir bahar sevdası şüa kimi süzüb keçir. Elə o sevdanın xatirinə özünü, necə deyərlər payızın, qışın acığına bir də toparlayırsan. İsteyirsən tökülen yarpaqların və onun üzərinə iz salacaq quşbaşı qarın oyatdığı mənzərəni özün üçün rəsmə çevirəsən, yazıya köçürəsən və sonra da o rəsmin, o yazının həmsöhbəti olasın.

Bax, belə bir məqamda saçlarına artıq əmelli-başlı qar yağımiş bir qələm dostum gelib durur gözümün qarışında. Onun bə-yaz saçlarının ifadə etdiyi və mənim ruhumu həpan həmin o nostalji sonda şeirə əvvilir. Özü də qələm dostumun şeirinə. Həmin qə-ləm dostum, yəni, şair Balayar Sadiq sanki mənim üçün piçildiyər:

*Adından işlanıb
bu payız yağışı*

*Bir yarpaq ümid yoxdu
yarasını sariyım
bu ürəyin...*

*Əllərim uzaqlarda qalıb,
Sənsizliyin
Kölgə saldığı yerlərdə...*

*Payızı sərmişəm yollara
bəlkə insafın üzüdü
bir payız...*

*Ovcumu tutmuşam
ürəyimin altına,
sən damcılarsan...*

Bu misraların yaratdığı obrazı özüm üçün bir həyat modeline bənzədirəm. Çünkü bu yağışın islatıldığı payız köhnə damın ucuq divarına söykənmiş və xatirələri ilə baş-başa qalmış sevdalı adamın durumunu ifade edir menim üçün. Elə bilirom ki, yağışda islanan payız sanki bu adamın sevdasının üstüne çı�ınan göz yaşıdı. O göz yaşı ümidi ifade etmir, ümidi işartisi yaratdır. Sadəcə yanrı sariyır.

Amma bir gerçeklik də var ki, ürək yarasını saramaq yox, olsa-olsa onu sevgi ilə yaşatmaq mümkündü. Ömrünə gün, ay, il, bir sözə zaman əlavə etmek real görünür. Çünkü o yaranın dərinliyi bir sağalmazlıq haqqı qazanıbdı. Belə olan halda uzaqlara qədər boylangsın da ordan nə əllərini, nə izlərini geri götürmək gücü heç kimdə yoxdu. Ona görə ki, onun yolunu sənsizlik kəsib və o sənsizliyin kölgəsi də o qədər qalındır ki, onun altında qalan ağrının, həsrətin və göz yaşıının göyərməsi də yalnız möcüzə olub.

Təəssüf ki, bu gün kimisə, hansısa möcüzə ilə təəccübələndirmek mümkün deyil. Bitib təəccübələnmələrin, möcüzələrin zamanı. Amma mənim qənaəetimi qələm dostum bir az cilalayır, bir az ütləyir və deyir ki, sərmişəm yollara bu payızı. Və ona görə

sərmişəm ki, sənin insafını isitsin. Yəni oyatsın və biləsen ki, üreyimdən ovcuma sən damcılaysan. .. sənin məhəbbətin damcılaryır. Gördünümü, Balayar Sadiqin bir damla payızı özündə nələri ehtiva edib? Barışdınızmı bu bir damla payızla? Əger barışdınızsa, onda açın qapını, açın pəncərəni, açın nəfəsliyi.

Bax, bu içerisinde olduğum duyuların mənim əlimdən tutub yönəldiyi istiqamət elə açılan qapılara, pəncərələrə tərefdi. Biliyim və inamıma görə, üzlərə açılan qapılar təkcə arzu deyil, həm də ümidi verən, yaşam həvəsi gətirən bir reallığın tesdiqidi. Bunu poetik şəkildə oxucuya çatdırmağın özü isə artıq söz xırıldarı olmaq deməkdir. Elə sözünün və qələminin mükəmməl biliciyi, saydırımı və sevdirəni olan Balayar Sadiq də "Qapını aç" deyəndə zənnimcə, mənim bir az önce vurğuladığım məqamı oxucuya şeir dilində deyir:

*Son ümidin göz yaşını,
Sən silirsən, ya mən silim?!
Dərdlərinə boyum çatmır,
Bir az əyil, vətən, silim...*

*Kim yalanı balınc-balınc,
Başının altına atıb?!
Aç qolundan, bu saatin,
Qəlebə əqrəbi yatıb.*

*Demədiyim söz kimisən,
İçimi yandırır ahın.
Kimin gözünə sərmişən? -
Yaman nəm çəkib sabahın.*

*Gözləri şəhid köynəkləm,
Bir güzgütəm göz yaşına.
Götür, bir azca duz çevir,
""Lələtəpə""nin başına.*

*Kimin cibində gizlənib,
Şəhidlərin qıṣas günü?!
Bayraq elə hər anını,
Gözlərimdən gəl, as o günü!*

*Uzaqların çal-çağırlı,
Yaxınların ac-yalavac.
Həqiqət döyür qapını,
Qorxma, vətən, qapını aç!!!*

Mən bu şeirdəki bütün istək və arzuları, şair təqdimatını dünənin, yəni şeirin doğulduğu zamanın bucağı altında oxudum və həqiqətən həmin zamanın çılpaklığını ovcumun içi kimi gördüm. Bu şeir oxuculara 2020-ci ildə təqdim olunub. Ona görə də nə böyük qələbəmizdən, nə zəferimzdən, nə bugünkü reallığımızdan orda işaretlər yoxdur.

Bu da o deməkdir ki, müəllif məhz qəlebənin, bugünkü gerçekliyin hesrətini çekib. Onun üçün təlaşlanıb. Ürəyinə, ruhuna da o qəlebə, onun gətirəcəyi yeni dünya hökm edib və bir söz adamı, bir şair olaraq arzusunu vətənda görmək istəyini deməkdən, yazmaqdan çekinməyir.

Hətta həmin zaman üçün Lelətəpəni bir ovuc duz kimi vətənin başına fırlamağa, bununla da daha böyük qəlebələrə iddialı və əsrarlı olubdur. Şükürə ki, şeirin sonunda şair fəhmi özünün tesdiqini artıq reallıq kimi vurğulayıb, Qeyd edib ki, həqiqət qapını döyür:

- Biz səninləyik, biz səninik Vətən!

Bax, mənim qələm dostumun bu uzaq-görən, hadisələri qabaqlayan yanaşması bir önce görmədi. Demək istədiyim odur ki, Balayar Sadiq qapını aç deyəndə qəlebəye çağırış edib. Yurda dönüşə çağırış edib və nəhayət, bütövləşən Azərbaycan üçün çağırış edibdi.

Bəli, hər qələm adamının özünəməsus dünyası olduğu kimi, bütün dünyaya, bütün ətrafa özünəməsus da yanaşması, baxışı var. Bu mənada Balayar Sadiqin yağışdan islanan payızı özü də qapısı qəlebəye açılan Vətənin bir cizgisidir!.. Bu cizgini isə söze çevirən, yenə vurğulayıram, şair Balayar Sadiqdi. Sözün, qələmin yorulmasına, şair!

Əbülfət Mədətoğlu